

سومین کنفرانس بین المللی پژوهش های کاربردی در مهندسی سازه و مدیریت ساخت دانشگاه صنعتی شریف - تیر ۱۳۹۸

ارزیابی مولفه های مالی تاثیر گذار بر شرکت های پیمانکاری پروژه های راهسازی در شرایط فعلی کشور بر اساس روش AHP

محمد علی تقی زاده شیرازی ، حمزه دهقانی

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت ساخت دانشگاه بعثت کرمان

۲- استادیار گروه مهندسی عمران مجتمع آموزش عالی بزم

M.Ali.Taghizadeh@chmail.ir

خلاصه

پیمانکاران بخش تاثیر گذار از فرآیند ساخت و ساز و از ارکان اساسی پروژه های عمرانی بوده و عملاً عامل اصلی تبدیل منابع به محصول نهایی به حساب می آیند. با توجه به اینکه قسمت عمده بودجه پروژه های عمرانی به عملیات اجرایی اختصاص می یابد، لذا اجرای هر پروژه نیازمند وجود یک پیمانکار مناسب است. بالطبع پروژه های راهسازی نیز بخش عمده و تعیین کننده در پروژه های عمرانی کشور را داشته و پرداختن به مشکلات و معضلات و مولفه های تاثیر گذار در فرآیند تولید و ساخت این پروژه ها نقش تعیین کننده ای در مدیریت هزینه بودجه های عمرانی کشور و پارامترهای اقتصاد مهندسی خواهد داشت.

شرایط فعلی کشور و عواملی همچون تحریم های یک جانبه گرایانه آمریکا، عدم برنامه ریزی های کلان اقتصادی در حوزه نقدینگی و سرمایه گذاری های ملی و هجوم این سرمایه های به بخش های غیرمولد همچون سکه و ارز، عدم اجرای صحیح اصل خصوصی سازی و فرآیند واگذاری سهام شرکتهای دولتی علیرغم موفق بودن آن در کشورهای دیگر همچون آلمان، فرانسه، مالزی و غیره و نهایتاً عدم نقدینگی دولت جهت تخصیص بودجه به پروژه های عمرانی منجر به عدم ترغیب و تمایل پیمانکاران با دولت یا نیمه تمام ماندن این پروژه ها گردیده است.

در این تحقیق ضمن اخذ و استخراج آرای نخبگان از بین عوامل مختلف اجرایی پروژه های عمرانی و راهسازی (کارفرما، مشاور، پیمانکار) به معرفی عوامل مالی تاثیر گذار حال حاضر کشور و زیر مولفه های آن پرداخته و میزان تاثیر هر یک از سطوح را با استفاده از تحلیل نتایج در نرم افزار Expert Choice ارائه نموده و در ادامه جهت کنترل روایی و پایایی تحقیق نرخ سازگاری که معرف این امر است را نشان می دهیم. نتایج از میان ۲ گزینه موجود تحقیق، ادامه دادن پروژه یا خاتمه پروژه را مورد ارزیابی قرار داده ایم.

کلمات کلیدی: پیمانکاران راهسازی، سازمان برنامه و بودجه، مدیریت ساخت و هزینه، فهرست بها، بخشنامه

۱. مقدمه

بودجه بندی را "فرآیند تخصیص منابع محدود به نیازهای نامحدود" می دانند. (پناهی، ۱۳۸۶) [۱] مجموع کوشش هایی که صرف تدوین و تخصیص منابع می شود به منظور "حداکثر استفاده" از منابعی است که معمولاً در حد کفایت نمی نمایند و به اصطلاح اقتصادی "کمیاب" هستند. بنابراین در راه رسیدن به "اهداف مطلوب" ضرورت دارد به نحوی از هر یک از منابع محدود استفاده گردد که در تبدیل کل منابع به پول بتوان گفت که با حداقل هزینه، حداکثر استفاده به عمل آمده است. تضاد و برخورد این دو واقعیت یعنی نامحدود بودن نیازها و محدود بودن منابع، انسان متفکر و اندیشمند را به چنین نتیجه گیری می رساند که از منابع محدود باید برای رفع نیازهای نامحدود آنچنان یاری گرفت که "حد متناسب" رضایت به دست آید، و این نخستین تصور بودجه است و ضرورت بودجه نویسی نیز از همین مسئله ناشی می شود.

طبق قانون بودجه و پیوست های مربوط به آن (لولاچی & رحیم زاده، سنواتی) [۲] در حدود ۵ تا ۱۰٪ بودجه سنواتی کشور به پروژه های تملک دارایی های سرمایه ای یا به عبارات مصطلح تر بودجه های عمرانی اختصاص می یابد. در جدول ۱ مقادیر بودجه عمرانی به بودجه کل کشور ارائه شده است و در شکل ۱ نمودار سنواتی بودجه عمرانی کشور نمایش داده شده است. پیمانکاران بخش تاثیر گذار از فرآیند ساخت و ساز و از ارکان